

La desvelirea monumentului Regelui Carol I, M. Sa Regele Carol al II-lea Consolidatorul — și-a încheiat regescul discurs, cu următorul îndemn:

„Să fim servitori credincioși — cari să merităm frumoasa moștenire ce ne-a lăsat Carol I“.

Arad +

Carul

DIRECTOR :
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Administrator general :
MIHAIL R. CRISTESCU

REDAȚII ȘI ADMINISTRAȚII:

Timișoara:

Strada Eugen de Savoia No. 16

Arad:

Str. Cornel Popescu No. 26

Tara noastră își sărbătorește strălucita dinastie 10 Mai și epoca Renașterii Naționale

Niciodată sărbătoarea zilei de 10 Mai n'a avut, pentru sufletul poporului românesc, o mai deosebită semnificație decât în aceste zile de strălucită Renaștere națională.

Niciodată n'am meritat mui mult săvârșirea mărețelor fapte legate de această zi de 10 Mai, decât în aceste clipe de mare solidaritate națională și de mare înălțare românească.

Sosirea Principelui Carol pe pământ românesc (10 Mai 1866), dobândirea, prin vitejești fapte de arme, a Independenței (10 Mai 1877), proclamarea Regatului (10 Mai 1881) au fost fapte istorice, pe care — iată — prezentul arată că le-am înțeles.

Căci, într'adevăr, toate aceste grandioase pagini de istoric românească n'ar fi fost meritate de generațiile prezentului, dacă generațiile acestea n'ar fi dovedit că știu să le prețuiască, cinstindu-le.

Și cum, oare, ar putea fi prețuite capitalele fapte istorice legate de ziua de 10 Mai, dacă nu printr'o înțelegere plină de devoțiune. O înțelegere creatoare, adică o continuare prin muncă solidară a eforturilor și a realizărilor generațiilor eroice de dinaintea noastră.

73 de ani după sosirea Prințului Carol în țară, 62 de ani după cucerirea Independenței și 57 de

M. S. Regele Carol al II-lea Consolidatorul

ani după proclamarea Regatului, — românii sunt mai tari decât oricând, mai uniți decât oricând, mai demni de jertfele înaintașilor decât oricând.

Strânși uniți în jurul Marelui

Nepot al Regelui Intemeietor de Regat, 20 de milioane de români sărbătorește ziua de 10 Mai cu

Măria Sa Mihai Marele Voevod de Alba-Iulia

sufletele limpezi și înălțate; ei știu că ziua aceasta este o zestre, pe care o merită din plin și pe care vor ști să o păstreze — strălucitoare de frumuseți naționale — totdeauna.

Sărbătoarea Dinastiei și a Neamului Românesc

Dela un capăt la altul al țării, întreaga suflare românească sărbătorește, astăzi, ziua de 10 Mai. De această zi se leagă nu numai bogăția luminoasă a celei mai frumoase luni, ci și evenimente istorice egale în frumusețe cu darurile acestea ale firii.

Ziua de 10 Mai 1866, când primul Rege al țării a venit în România, este data care consemnează o adevărată resurrecție națională. Cu intrarea Regelui Carol I în țară, România intră și ea în concertul Statelor, de care începe să se țină, cu adevărat, seama.

Atunci s'au pus bazele de nezdruccinat nu numai ale Dinastiei noastre, ci și ale țării.

Fără ziua de 10 Mai 1866 — adică fără semnificația istorică a acelei zile — nu se știe care ar fi fost chipul Națiunii noastre.

Odată cu intrarea lui Carol I în Vechiul Regat, a găsit pe pământ românesc o înțelepciune verificată, o dragoste de țară fără de margini, o putere de muncă dusă până la sacrificiu și pusă numai și numai în folosul ridicării Patriei.

Virtuți cari s'au transmis — fructificate — și Regelui Ferdinand cel Loial și Regelui Carol II Consolidatorul.

Sărbătorind cu entuziasmul inimilor pline de recunoștință amintirea acelei minunate zile, când Regele Carol I intra în Vechiul Regat, pentru a lua în mâinile Sale destinele unui popor din plin dăruit de Dumnezeu, cele 20 de milioane de români ai prezentului nu fac decât să sublinieze neșarmurita dragoste și caldul devotament al întregului popor pentru Dinastie.

Pentru o Dinastie, care — dând Patriei totul — a izbutit să aducă Națiunii noastre tot ceea ce veacuri de nedreptate izbutise să ne răpească.

Desvelirea monumentului Regelui Carol I

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. Sa Mitropolitul dr. Nicolae Bălan al Ardealului și Bănatului
Discursurile rostite de M. Sa Regele Carol al II-lea și d. președinte al Consiliului de miniștri Armand Călinescu

Cuvântarea dlui primministru Armand Călinescu

BUCUREȘTI, 6. — Azi dimineață, a avut loc, în Piața Palatului, solemnitatea desvelirii monumentului Regelui Carol I.

După un serviciu religios, oficiat de către I. P. S. S. Mitropolitul Ioan al Ardealului și Bănatului, înconjurat de clerul Patriarhiei, în prezența M. S. Regelui Carol al II-lea și a Măriei Sale Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia, asistați de consilierii regali și membrii guvernului.

La ora 11, Majestatea Sa Regele a desvelit monumentul, după ce întâi d. Armand Călinescu, președintele Consiliului de miniștri a ținut următorul discurs.

„SIRE, Privită în optica zilelor noastre, domnia Regelui Carol I, ne apare ca o epocă de seninătate și de un fel de idealism patriarhal. Epoca de la 1778 până în 1914 era cea

mai pașnică și cea mai fecundă în istoria contemporană.

Evocarea domniei Regelui Carol I, stârnește, în mintea noastră, această epocă de belșug.

Era pe vremea când cetățenii oricarei țări nu aflau în fiecare dimineață de o nouă revoluție ori de un nou război.

Dar domnia aceasta n'a fost delă început atât de consolidată și echilibrată de seninătate, cum s'ar crede, la prima vedere.

Descălecând aici, el a găsit o istorie sguđuită de invidie și egoiste interese feudale. Impărțită în diferite tașme de boeri, fiecare partizan al unei alte influențe străine, alergând, când la Viena, când la Petersburg, când la Țarigrad — ca să denunțe și să suprimă secta rivală.

(Urmare în pagina III-a)

Cinematografe

CINEMA
„URANIA“
 Arad, Telefon 12-32
 Cinematograful de premieră

PREMIERĂ:

Drama din Shanghai

LOUIS JOUVET, INKIJINOFF,
 CHRISTIANE MARDANYN

Epizod dramatic din actualul
 războiu
 chîno-japonez

Matineu la orele 11.30 și 3
 Rețineți bilete la timp!

Jurnal nou
 Repr. 5, 7.15, 9.15

„Scala“

Cinematograful filmelor mari
 ARAD

Premieră

„Orchideele Roșii“

Mare film de spionaj
 Actual, palpitant, senzațional

OLGA TSCHÉCHOWA
 ALBRECHT SCHOENHALS
 CAMILLA HORN

Regia: Nunzio Malasomma
 din „Scipio Africanul“

Jurnal nou
 Repr. 5, 7.15, 9.15

Cabaretul

Cornul Vânătorului
 ARAD BAR

Program pe luna Mai 1939
 Daniloff Duo, Margareta Pop,
 Miceanu Ketty, Popp Carola,
 Leonard Claris și Paraschiva
 Noutate! Atențiune!

A sosit orchestra:
 FAGYURA-PETICA
 și Musical Sisters acordeoniste

Mâncăți și gustați un pahar de
 vin la bodega și restaurantul

Ion Popescu

Str. Ștefan cel Mare No. 1

TIMIȘOARA II

Mâncări românești
 Grătar special
 Vinuri alese de

Cetnari și Drăoșani

**Criminalii cari au ucis pe
 cei doi barcagii, în largul
 mării, au fost împușcați
 fiindcă au încercat să fugă**

BUCUREȘTI, 6. — Haupt Wil-
 helm și Ludvig Cocis, cari au ucis,
 în largul Mării Negre, pe cei doi
 barcagii de pe „Salupa Pirat“, au
 fost împușcați, fiindcă au încercat
 să fugă de sub escortă, în timp ce
 erau transportați de jandarmi, la
 parchet, săre a fi cercetați.

File din carnet

Amintiri despre dr. Constantin Pavel — Cu prilejul împlinirii a 5 ani dela moartea sa —

De atunci, de când a murit pro-
 fesorul dr. Constantin Pavel, au
 trecut 5 ani. La mormântul lui,
 îngrijit de Reuniunea femeilor din
 Beiuș, mormânt simplu — după
 cum a fost dorința sa — merg și
 acum foștii săi elevi și colegii, să
 se închine înaintea crucii sale.

Note bio—și bibliografice

Fiu al vechii Bihării și absolvent
 al Facultății de teologie din Bu-
 da-Pesta și al celei de litere și fi-
 lozofie din Cluj — unde și-a luat
 și doctoratul — cunosător al fi-
 lologiei română și clasică, — dr.
 Constantin Pavel a fost numit, în
 1905, profesor suplinitor la liceul
 „Samuil Vulcan“ din Beiuș.

Nici nu se putea o mai frumoasă
 catedră, cu un trecut mai ales, de-
 cât aceea ce i-a fost dată aici —
 unde, de o sută de ani, s'a păstrat
 nealterată conștiința românească
 și unde s'au crescut toți intelec-
 tualii din orașele și satele din Su-
 dul Bănătuului și până în Nordul
 Maramureșului.

În 1904 și 1905 a fost și prefect
 de studii la internatul de băieți al
 aceluiași liceu, iar în 1909 și 1910
 rector adinterim.

La 1907 a fost numit profesor
 definitiv al liceului.

Cercetător al faptelor din tre-
 cutul nostru, filolog de seamă, dr.
 Constantin Pavel a făcut și
 multe călătorii de studii în străi-
 nătate.

În viața politică, deasemenia, a
 reputat mai multe succese. În 1919
 a fost ales membru al Marelui Sfat
 Național la Sibiu și deputat în cel
 dintâiu Parlament al României-
 Mari.

În 1925 a fost numit prefect al

Sălajului, unde a desfășurat o ac-
 tivitate rodnică. A condus acest
 județ până la 3 Aprilie 1926.

Pentru activitatea sa istorică, a
 fost ales și membru în Comisia
 monumentelor istorice și în „Astra“.

Teolog de seamă, a ajuns și pro-
 topop onorific.

Încă, 1923 a primit decorația Or-
 dinului Coroana României, în grad
 de cavaler; în 1924 în grad de ofi-
 țer, iar peste doi ani de coman-
 dor.

Înainte de moarte a înregistrat
 încă un succes politic, fiind ales
 senator, sub Iorga.

Activitatea lui, în afară de școală,
 s'a desfășurat pe teren istoric, po-
 litic, lincvistic și literar.

A scris, la 1904, o carte despre
 „Bogdan Petriceicu Hașdeu, filolog“;
 la 1911 „Amintiri din Scandina-
 via“; la 1925 „Locuri și oameni
 din Munții Bihorului“; la 1926 „Zile
 trăite“; apoi Miron Pompiliu“ (bio-
 grafie și literatură; la 1928 „Școa-
 lele din Beiuș“, etc.

De asemenea a publicat, în ziarele
 și revistele vremii, precum și în
 câteva anuare ale liceului său, mai
 multe articole, pe care nu a mai
 avut vreme să le adune în volum.

Un om mare!

Acum, când după 5 ani de
 zile, îmi întorc gândul la zilele
 în care l-am avut între noi —
 vesel, dar totatunci și
 meditativ, preocupat întotdeauna
 de problemele ce interesau Ar-
 dealul — îmi spun, așa cum el
 însuși ne-a spus odată despre Ca-
 ragiale, al cărui admirator era:
 „Ma-a-re om a fost!“.

Gh. Tolan

Și-a omorât socrul din cauza unor vechi neînțelegeri

Marți dimineață, în comuna
 Gătaia, a încetat din viață bătră-
 nul Ioan Boleanțu.

Jandarmeria, sesizată de vecinii
 decedatului, a întreprins cercetă-
 rile cuvenite, pentru a stabili
 împrejurările în care a murit
 acesta.

Ea a constatat că Ioan Boleanțu
 a suferit în urma bătăilor pri-
 mite, în mai multe rânduri, dela
 ginerele său, Ioan Ardelean, din
 cauza unor neînțelegeri familiare.

De câțiva timp bătrânul socru
 și cu ginerele, care locuiau în
 aceeași casă, nu se mai împăcau.

Ginerele, abuzându-se de bătrânețea
 lui Boleanțu, l-a mai bătut acum
 vreo câteva săptămâni.

Sâmbătă, în urma unei certe,
 Ardelean l-a luat, iarăși, pe socru,
 la bătaie.

Bătrânul prezintă urmele lovi-
 turilor primite după cum a consta-
 tat medicul circumscripției.

AVIZ

Se aduce la cunoștința celor in-
 teresați, că la Direcțiunea Intre-
 prinderii Comunale Arad, Strada
 Mucius Scaevola Nr. 9—13, în
 ziua de 16 Mai, 1939, orele 11, se
 va ține o tratare, prin bună în-
 voială, cu asupra ofertare orală,
 pentru vânzarea unui cvantum de
 cca. 130.000 kgr. șine vechi, tip
 „Phönix“ și „Vignoles“.

În cazul, dacă nu se vor depune
 oferte convenabile pentru întreaga
 cantitate, se vor accepta oferte și
 pentru o parte din cantitate, după
 cerințele concurenților.

Intreprinderea Comunală
 Arad, Electricitatea

A sosit Pelin de Mai de Valea Călugărească la Manole Ciupală, Restaurantul gării

Festival artistic

Astăzi, 10 Maiu, la ora 5 după
 amiază, școlile, străjerii și premii-
 tarii vor da, în cadrele serviciului
 social al „Astrei“, un festival ar-
 tistic — în sala Teatrului comu-
 nal — sub egida Excelenței Sa-
 dr. Alexandru Marta, rezident re-
 gal al Ținutului, cu următorul pro-
 gram:

„Imnul Regal“, executat de sto-
 lul liceului „Diaconovici Loga“ și
 „Carmen Sylva“; Cuvânt festiv, ro-
 stit de d. inspector școlar general
 Sabin Evuțian; Uvertura din „Cra-
 Nou“, executată de orchestra și
 corul liceelor „Loga“ și „Carmen
 Sylva“; „10 Malu“, poezie de Mir-
 cea Rădulescu, spusă de Rusu
 Gheorghe, cl. VI la lic. „Loga“.
 Dansuri românești din Bănat, exe-
 cutate de taraful stolului liceului
 Industrial; Sceneta, de străjerii
 liceului „C. Sylva“; „Sus inima“,
 „Pui de lei“, și „Marșul lui Mi-
 hal“ (corul școlii normale); jocuri
 naționale (gimnaziile: de băieți și
 fete) și „Rugăciunea“, executată de
 șc. normală.

Stiri, fapte și întâmplări din Timișoara

Un autobus dela T.C.T., a lo-
 vit, în fața gării Domnița Elena
 pe Lothari Martin, care se îndrepta
 cu bicicleta spre oraș.

Bicicleta a fost complet fărâ-
 mată, iar biciclistul s'a ales cu mai
 multe răni.

De asemenea s'a rănit și șoferul
 autobuzului, Ursulescu Ioan.

Polția a arestat pe individul
 Dukay Ioan, cunoscut infractor, hoț
 de meserie.

În urma cercetărilor făcute de
 d. Andrei Lupuțiu, șeful biroului
 judiciar, s'a constatat că acesta
 furat, în ziua de 5 Mai, dela
 Elena Neagu din cartierul Fabricii,
 introducându-se în locuința pe
 reastră, o dună și o pătură
 lână.

Duna, pe care hoțul nu a
 dat-o încă, a fost predată pro-
 prietarei.

Cu actele dresate, Dukay a
 înaintat parchetului.

De asemenea a fost arestat
 cunoscutul infractor Drăgoi Ghe-
 orghe, de 44 ani, care în ziua de
 10 Mai a furat mănere dela
 episcopiei ortodoxe sârbească.

Hoțul a fost înaintat parchetului
 La Inspectoratul Agricol

ținut Marți dimineață, sub pre-
 denția dlui inspector general

lae Popescu, o conferință a secre-
 tarilor dela Camerele de Agricul-
 tură din cele 5 județe ale Timișoara.

S'au discutat mai multe chestii
 cu caracter tehnic pentru
 în legătură cu noua lege a
 sterului de Agricultură și
 financiară a Camerelor.

La chestura poliției s'au
 următoarele transferări de
 sonal:

D. comisar Adamovici Pe-
 preluat biroul poliției admini-
 strative, în locul d-lui comisar
 Coriolan, care a fost transferat
 serviciul procedurilor. D. comisar
 ajutor Tătaru, care, fusese
 acestui birou, a fost transferat
 ajutor, la serviciul circumscripției
 comisar Dumitrescu Ion, se-
 circumscripției Principele
 rează și circumscripția Prin-
 Elisabeta.

Desvelirea monumentului Regelui Carol I

Discursurile rostite de M. Sa Regele Carol al II-lea și d. președinte al Consiliului de miniștri Armand Călinescu

(Urmare din pagina I-a)

Structura interioară a vechilor Principate era modelată după tipul unei feudalități orientale, inspirată numai de interese și ambiții particulariste.

Regele Carol I a săvârșit aici, aceeași uriașă operă politică pe care a săvârșit-o, de pildă, în Franța, regele Ludovic al 11-lea. Ca și acela, Marele nostru Rege a reușit să suprimă rivalitățile și luptele între grupurile diverse de nobilime; să le topească într'un sentiment național; să le încadreze într'o ordine de stat.

Revoluția statului unic, stabil și închiegat pe deasupra frământărilor boerșii, el, marele Rege, a adus-o în viața țării noastre.

Ce greu i-a fost primului rege al țării, ca, fără tradiții, să netezească terenul, să creeze un stat dintr'o națiune. Căci, existența acestei națiuni, ca stat, începe cu primul Mare rege. România există în fapt; Marele Rege Carol I a făcut-o să existe și în drept.

El ne-a învățat demnitatea și solidaritatea națională care a creat independența sufletească aceeași care a precedat independența noastră politică externă.

Regele Carol I nu este numai fondatorul de Stat, ci, și creatorul unei etici românești. El a spus profesorilor țării, cart veniseră

să-l felicite în ziua de 13 Mai 1906, pentru 40 ani de domnie: „Nu uitați că mai mult decât talentele, caracterele hotărăsc soarta popoarelor și că forța morală poate numai apăra de învingere și nimicire”.

A cunoscut o singură voluptate datorită — pe care a implinit-o cu orice risc, sub orice amenințare

Stând în calea unora din stăbucunile poporului său, complexându-l lacunele, prin exemplul său, el a constituit și pentru contemporanii săi, cât și pentru generațiile de azi, cel mai înalt principiu de etică. Rolul său nu a fost numai politic ci și educativ. El a forțat respectul, chiar și al dușmanilor săi.

Se cuvine astfel, ca azi, când comemorăm 100 de ani dela nașterea sa, să-l așezăm nu numai în cripta de pantheon a marilor regi, prin vitejia militară și prin iscusința politică, ci și aceea a sfinților, din pilda vieții cărora popoarele capătă înviore și îmbărbătare, în momentele lor grele și de îndoială.

Figura sa complexă, de mare ostaș, de mare om politic și de erou moral, va rămâne etern, pilduitoare, în memoria posterității.

Discursul Majestății Sale Regelui Carol al II-lea

A luat apoi cuvântul Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, care a rostit:

Acest bionz — a început M. S. Regele — ridicat în inima Capitalei, semn dovedit de recunoștință a poporului întreg, către acel mare suveran care a pus temelie de nesdruncinat a României moderne, trebuie să fie pentru orice român simbolul etern de evlavie al trecutului și de încredere desăvârșită în viitor.

De lângă obârșia Dunării, Ca Regele Carol I. a fost chemat de gândul sferic al Poporului român, să vină să domnească aici, la gurile aceluiași fluviu pentru a realiza un viitor mare, un viitor național.

Din clipa în care primul Rege al României a pus piciorul pe pământul sfânt al noii sale Patrii, el a devenit cu trup și suflet cel mai desăvârșit și cel mai credincios cetățean al ei. Prin cuvintele ce le-a rostit, depunând jurământul, că din momentul acela a devenit român, el a fost o formulă protocolară, un legământ sfânt, pe care, în atavism de veacuri îl făcea românul poartă călca, chiar cu încredere în viața.

Această îndatorire, ce și-a vădit în acele zile de Mai 1866, a ridicat-o în sufletul și

în conștiința sa până la rangul de virtute. Conștiințiozitatea de orice clipă și un înalt spirit al datoriei — virtuți ale familiei sale — l-au călăuzit, în așa fel, încât, el a fost pilda tăcută, dar veșnic prezentă, pentru poporul său.

A avut un țel: Să facă din România o țară independentă și respectată. Fără șovăire a urmărit acest scop — și a reușit.

Luptând, pas cu pas, învingând adversitățile dinăuntru și din afară, cu un simț politic fără seamăn, a dobândit pentru țara lui ceea ce el a fost hotărât să îndeplinească din clipa în care plebsicul îl chemase la locul de înaltă răspundere.

El este un caz tipic, în care virtuțile strămoșești au strălucit — în mod atât de deosebit.

În tot decursul istoriei neamului nostru, alegerea lui Carol I, ca domnitor al României, a fost cel mai mare bine ce și l-a făcut Poporul român, lui însuși.

Astăzi, când sărbătorim 100 de ani dela nașterea Regelui întemeietor, trebuie să adăugăm mulțumirile ce le aducem alegerii din 1866 și pioasă amintire pentru marii conducători de popoare din aceia vreme: Napoleon al III-lea, Victor Emanuel al II-lea și Bismark.

Prima piatră a operei de consolidare

Urmărind istoria, vedem cum se repetă faptele. Atuncia ca și acuma, prima grijă a Domnitorului, în opera de consolidare a țării și a tronului, a fost să-și înjghebeze o armată solidă și bine înzestrată. Fără preget a muncit Carol I la această operă și cu o deosebită dragoste, căci era în suflet un ostaș.

Nu numai că avea și credea în absoluta nevoie a unei oștiri puternice, dar o și iubea cu toată inima, așa cum au iubit-o toți regii României.

Acest instrument a fost prima piatră de temelie a operei de consolidare ce a întreprins-o; cu această bravă oștire a săvârșit el faptele de arme glorioase dela Grivița, Plevna și Smârdan. Prin ea a dobândit România prima așezare definitivă în concertul european: Independența.

Această neatârnavare a fost gândul urmărit de domnitor din prima clipă când a pus piciorul pe pământul țării.

Printr'o muncă stăruitoare, răbdare și desăvârșit simț politic, știind să aștepte momentul prielnic, a putut să săvârșească primul pas al marelui operei de mai târziu: Unirea tuturor românilor!

Simțul politic dus la extrem, ponderea desăvârșită și marea sa dragoste pentru armată, iată calitățile cari au făcut din Carol I un mare rege.

Ne-a lăsat o Românie consolidată, pe care urmașul său: Ferdinand a mărit-o până în granițele ei firești.

Iată moștenirea care am primit-o noi cei de azi și pe care va trebui s'o lăsăm, la rândul nostru urmașilor noștri, neștirbită!

Azi, ca și în 1866, prima problemă care o avem de desăvârșit este de a întări oștirea țării. Trebuie să facem din ea acel instrument pe care l-a visat Regele Carol I!

Astăzi, n'avem altă năzuință decât a păstra și a întări aceea ce avem!

România este, hotărât, pașnică. Ea vrea să-și desăvârșească, în liniște, opera de consolidare, dar tot așa de hotărâtă este de a păstra integritatea și independența ei!

Uitându-ne la acest mument, care vine să împlinescă puțin cam târziu golul unei uitări, să ne amintim de parabola talanților și să fim servitorii credincioși cari să merităm frumoasa moștenire ce ne-a lăsat Carol I!

În urmă, în sunetele muzicii, a urmat defilarea trupelor, în fața tribunelor, apoi defilarea organizațiilor F.R.N.

Vizita P.S.S. Episcopului dr. Ion Bălan la Timișoara

P. S. Sa Ion Bălan, episcopul unit al Lugojului, a cărui sosire în localitate am anunțat-o la timp, a oficiat Duminecă Sfânta Liturghie, la biserica unită din cartierul Fabrică, asistat de preoții: Nicolae Munteanu, canonic, Victor Declu, canonic, Gheorghe Munteanu, vicar episcopesc, Fodor, Lugojan, Ignățel, Voștinar și Ludovic Teglaşu.

La Liturghie am remarcat pe dd: col. V. Popovici, prefectul județului; Gheorghe Clușe, secretar general al Rezidenței; Cioflec, inspector școlar, Ciparianu, decan al Baroului — cu dna; dna dr. Anton Bogdan, publicistă, etc.

În timpul Liturghiei P. S. Sa a rostit o predică.

După serviciul divin, a avut loc o recepție, la casa parohială din Fabrică, la care au vorbit dd: V. Popoviciu, prefect; Gh. Ciupe, din partea ținutului; pr. Fodor, profesor pensionar din partea „Agrului”; prof. Flavița dr. Munteanu, în numele Reuniunii Mariene și studentul Șerban Opreșă, în numele „Astreii”.

După recepție s'a luat masa, la Casinoul Militar, unde au tostat P. S. Sa episcopul, pentru Papa Pius XII și Rege; pr. Melente Șora și alții, pentru P. S. Sa.

Reuniunea femeilor a dat seara, în cinstea P. S. Sale, o masă, care a avut loc la cafeneaua „Palace”. Au participat peste 60 persoane, între care dnii și dnele: insp. Buteanu; inspector dr. Tiberiu Cristea; dr. Maior; dr. David; dr. Bornuziu; P. C. L. Vicar Muntean și Ignățel; pr. Teglaşu cu dna; dr. Munteanu; etc.

Întoarcerea la Lugoj

Luni dimineața P. S. Sa a plecat la Lugoj, mărturisind că a fost adânc impresionant de primirea frumoasă de credincioși — cărora le-a dat binecuvântarea sa.

La gară a fost petrecut de preoți și creștini.

Sovietele își normalizează raporturile cu Polonia

VARȘOVIA, 9 (Rador). — Ocupându-se de numirea noului ambasador al Uniunii Sovietelor la Varșovia, ziarul „DOBRY WIECZOR” scrie:

Este simptomatice faptul, că, după schimbarea dela comisariatul afacerilor străine al Uniunii Sovietelor a urmat, imediat, numirea noului ambasador al Uniunii Sovietelor la Varșovia, unde postul de ambasador al Sovietelor era vacant de un an și jumătate.

Numirea ambasadorului sovietic dovedește teuzința Uniunii Sovietelor de ași normaliza raporturile cu statele vecine.

M. S. Regele a semnat Decretul legii electorale

Parlamentul viitor se va întruni la 7 Iunie

Azi după amiază s'a ținut, sub președinția dlui primministru Armand Călinescu, ședința Consiliului superior al Frontului Renașterii Naționale, asistând secretarii generali al Frontului, dd. Silviu Dragomir, prof. Cornățeanu și prof. Vălcovici.

A luat cuvântul d. Armand Călinescu, care a evocat, cu acest prilej, memoria Regelui Carol I,

dela nașterea căruia au trecut 100 ani.

Vorbind de înfăptuirile Dinastiei, fondată de acest mare rege, d. Armand Călinescu arată că azi se împlinesc 15 luni, de când M. S. Regele Carol II, printr'o fericită și curajoasă inițiativă, a pus capăt unor mari frământări lăuntrice și a introdus noul regim.

Despre viitoarea viață de Stat

Cred util să arunc o scurtă privire asupra drumului străbătut și să anunț nouile măsuri sub cere înțelegem să dezvoltăm viața viitoare de Stat. Printr'o acțiune hotărâtă, am izbutit, cu încetul, să calmăm spiritele, să îndepărtăm elementele anarhice și să reintroducem ordinea în țară.

În Cetatea Unirii, zeci de mii de cetățeni, dintr'o însușire, au mărturisit devotamentul lor față de Rege și legătura lor definitivă cu noul regim, introdus în țară.

Iar acum, în urmă, când din cauza grijilor ce ne inspira evenimentele din afară, am trimis la frontiera Ardealului trupe luate din toate regiunile țării, spre a vădi astfel hotărârea de apărare, solidară, a tuturor românilor în jurul Ardealului, am putut înregistra încăodată unitatea sufletească, trainic înche-gată, a Națiunii.

Deplină solitudine față de minorități

Un al treilea aspect, pe care țin să-l subliniez, este deplină solitudine pe care am manifestat-o față de minoritățile etnice conlocuitoare.

În adevăr, încă din vara trecută și înainte ca această problemă să fi fost agitată aiurea, guvernul nostru a căutat să definească regimul ce se rezervă, în viața de stat și particulară, cetățenilor de altă origine etnică, în domeniul administrativ, cultural și economic, — s'au statornicit, cu precizie, normele care îngăduesc susținerea și dezvoltarea intereselor minorităților, în spiritul cel mai liberal, bineînțeles, întrucât aceasta este compatibilă cu viața Statului Român (aplauze), iar sub raportul politic, reprezentanții acestor minorități au venit să concluzioneze cu noi, în cadrul Frontului Renașterii Naționale.

Astfel putem afirma că nicăieri, în alte State, problema regimului minoritar nu este mai complex și mai liberal statornicită.

Acest fapt a fost, de altfel, în repetate rânduri recunoscut, fără înconjur, de reprezentanții cel mai autorizați al țărilor străine.

...se cuvine și o perfectă lealitate față de stat

În cât ne privește, prin urmare, am introdus, în acest domeniu, o politică cuminte și atârână numai de singuraticii membri ai diferitelor minorități, să folosească regi-

mul acordat, — iar nu să-și la răspunderea de a se izola, prin neobservarea unei atitudini de perfectă lealitate, față de Stat.

In orice caz, noi am creat condițiile unei normale conviețuiri și aceasta a contribuit, încă, la pacificarea și întărirea țării.

Vom aminti, pentru a completa schița pe care o încerc asupra stărilor din țară, atmosfera de corectitudine și onestitate, care domnește astăzi la administrațiile ce Stat, activitatea dinamică, ce se deslășoară, a cetățenilor cari simt, prin ei însăși, enorma schimbare ce s'a petrecut în țară.

Vom sublinia, în fine, prestigiul sporit, de care se bucură astăzi România peste hotare și despre care am avut nenumărate semne îmbucurătoare.

Astfel, domnilor, putem privi situațiunea cu seninătate deplină.

Regimul introdus la 10 Februarie 1938, a izbutit a dat toate rezultatele pe care le-am așteptat, el s'a consolidat.

Mai mult decât atât, pot afirma că țara, care la început a salutat acest regim cu entuziasm, mai mult pentru cele ce el repudia din trecut, azi ea privește regimul cu încredere și simpatie și pentru cele ce el s'a arătat capabil a realiza.

Astăzi, rapoartele aceluiași autorități, nu mai înregistrează nici două trei incidente politice pe lună. Erau tendințe vinovate, ale unor elemente, de a sămăna discordii între frații din diferitele provincii.

Unde am fi ajuns astăzi, dacă s'ar fi adâncit această tendință și nu izbuteam să prezint sentimentul solidarității naționale?

Prin numirea, în fruntea unor noul administrații de descentralizare și asocierea în acțiunea de guvern, a unui număr mare de elemente reprezentative din diferite provincii, și mai ales atmosfera de încredere reciprocă ce s'a creat, am izbutit să dăm o înfățișare, din cele mai expresive, unității noastre naționale.

În asemenea condiții, credem că a sosit momentul să facem un pas mai departe, spre a da, regimului, ultima întărire.

De aceea guvernul a propus și M. S. Regele a binevoit să sancționeze, în această zi aniversară, decretul prin care se aduce legea electorală și să convoace corpul alegătorilor, pentru desemnarea Reprezentanței Naționale.

Parlamentul viitor se va întruni în ziua de 7 Iunie.

Intocmirea unui Parlament, după concepțiunea nouă, introdusă de Constituția din Februarie 1938, înseamnă desăvârșirea centrului juridic al noului regim. Firește, nu este necesar să insist, pentru ca oricine să înțeleagă, că legea electorală de astăzi nu are nicio asemănare cu cea din trecut. Firește că nu mai e nevoie, că alegerile de mâine nu pot să mai deștepte nici, de departe, vreuna din deprinderile trecute și, firește iarăși, că Parlamentul ce se va întruni, nu se va potrivi, nici cași compunere, nici ca rost, nici ca fel de lucru, cu cele din trecut.

Parlament al adunărilor profesionale

Parlamentul de mâine, va fi compus din adunări profesionale. Nu vor mai veni, în mijlocul lor, reprezentanții de partide, cari nu mai există și nu se mai pot învia.

Vor veni numai reprezentanții diferitelor bresle, întrucât ei însăși exercită, efectiv — înzist asupra acestui cuvânt — efectiv, o meserie.

Așadar, vor fi apărute interesele profesionale ale tuturor categoriilor, nu prin reprezentanții improvizati, și prin cei autentici, eșiți din sânul lor.

Atât la întocmirea listelor electorale, cât și la stabilirea dreptului de eligibilitate, s'au luat toate garanțiile ca, în locul vechiului politicianism, să poată fi promovat, efectiv, profesionalul.

Deasemeni, vechile demagogii electorale nu mai pot apare. Votul va fi uninominal și pe circumscripție, pe ținut.

Desfrâul propagandei scrise și orale este hotărât oprit. Orice candidat nu-și poate înfățișa decât un

Procesul frigoriferului

La Tribunalul Timiș-Torontal, secția II-a, în completul d-lor Ștefan Deleanu, președinte; Brutus Imbroane, judecător; fotoliul Ministerului Public fiind ocupat de d. procuror Cheteanu, iar greșier fiind d. Ion Rădulescu, — s'a continuat, marți după amiază, cu audierea martorilor în procesul frigoriferului.

A fost ascultat în legătură cu comanda și modul cum s'a excenat frigoriferul, d. ing. dr. Vasile Zbeșgan, care mărturisește, că în toamna lui 1936 au fost la dsa dd. Acs și Birou, ca să se intereseze cum pot copta apa, — căroră le-o dat lămuriri. Pentru abatorul vechiu era singură fântână, iar acum e una — mai mare — făcută de soc. „Ganz” pe preț de 150.000 lei și altele 3 de diametru mai redus, care au costat circa 240.000 lei, — celelalte lăsându-se în părăsire.

La fântâna veche de prin 1910-12 era un filtru, care prin 1936-37 s'a defectat și a fost dat la fer vechiu. A fost înlocuit cu un altul. Prima fântână, adică cea făcută

scurt apel, pe care-l afișează în suși judecătorul. Astfel nu vor putea avea sorți de succes, decât personalitățile cunoscute prin activitatea lor, prin prestigiul câștigat iar nu prin amăgiri deșerte.

Parlamentarul de mâine se va mărgini să susțină, în adunări, interesele profesionale și de Stat, pe cari le reprezintă. El nu va mai putea cutreera prin birourile autorităților, pentru a face intervențiuni.

El se va devota numai intereselor obștești.

Dealtminteri veți a veaprilul să luați deindată cunoștință de detaliile noii legături.

Eu mă mărginesc să subliniez însemnătatea politică a acestui act.

Prin el se statornicește, definitiv cadrul normal, în lăuntru cărui se va dezvolta și se va perfecționa continuu regimul din Februarie 1938.

Astfel am găsit țara frământată și divizată adânc.

Într'o acțiune binechibzuită, am izbutit, în 15 luni, să creăm o viață nouă, o disciplină nouă, o morală nouă și am izbutit să facem această redresare națională la timp, pentru a da țării putință să se apere cu toate forțele în cea mai grea perioadă a istoriei (Aplauze).

Să mulțumim lui Dumnezeu că ne-a ajutat.

Să fim adânc recunoscători Marelui Nostru Suveran, care prin inițiative înțelepte, servavăgherea și îndemnul de fiecare ceas, a creat această situațiune.

Dinastia noastră s'a legădată mai mult de destina neamului, prin neasămănate servicii ce i-a adus. (Aplauze prelungite. Adunarea ovaționează în picioare).

de firma „Ganz”, a fost pusă în funcție după ce a început să funcționeze și frigoriferul, iar celelalte 3 cu un an mai târziu, astăzi s'a întrebuițat apă, la început, pe vechile captări.

Din dosarul primei licitații spune martorul — dosar pe care nu l-a avut la îndemână cu ocazia licitației, lipseau câteva file, pe care de nu prea mare importanță.

D. avocat Ciorman pune martorului mai multe întrebări. Acesta în răspuns, zice că a avizat măriă că fântânle — ce s'au făcut mai apoi — nu pot da apă tul de apă necesar pentru frigorifer.

Nu poate da însă un răspuns precis de ce s'au făcut 3 fântânle în loc de una, care ar costa puțin.

La întrebarea dlui Birou că fântânle le-a recepționat

La alte întrebări, martorul încurcă, fără a da răspunsuri precise.

Ședința viitoare se va ținut la c., ora 9 dimineața.